A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2009. január 15.*

A C-495/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberster Patent- und Markensenat (Ausztria) a Bírósághoz 2007. november 14-én érkezett, 2007. szeptember 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Silberquelle GmbH**

és

a **Maselli-Strickmode GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, M. Ilešič (előadó), A. Tizzano, A. Borg Barthet és J.-J. Kasel bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. október 23-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Silberquelle GmbH képviseletében P. Torggler, S. Hofinger és M. Gangl Patentanwälte,

– a Maselli-Strickmode GmbH képviseletében H. Sonn Patentanwalt,

– a cseh kormány képviseletében T. Boček, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes és J. M. Lopes Sousa, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében H. Krämer, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. november 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.; a továbbiakban: irányelv) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Silberquelle GmbH (a továbbiakban: Silberquelle) és a Maselli-Strickmode Gmbh (a továbbiakban: Maselli) közötti, a védjegyoltalomnak a tényleges védjeggyhasználat elmaradása miatti részleges megszűnésére vonatkozó jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 Az irányelv 10. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Ha a jogosult a lajstromozástól számított öt éven belül nem kezdte meg a tagállamban a védjegy tényleges használatát az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, vagy ha az ilyen használatot öt éven át megszakítás nélkül

elmulasztotta, a védjegyoltalomra alkalmazni kell az ebben az irányelvben előírt jogkövetkezményeket, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja.”

4 Az irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A védjegyoltalom megszűnését kell megállapítani, ha a jogosult az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát az adott tagállamban megszakítás nélkül öt éven át elmulasztja, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja. […]”

A nemzeti szabályozás

5 Az osztrák jogban a védjegytörvény (1970. évi Markenschutzgesetz, BGBl. 260/1970) 10a. §-a a következőképpen fogalmaz:

„Valamely termék vagy szolgáltatás megjelölése használatának tekintendő különösen:

1. a megjelölés elhelyezése az árun, annak csomagolásán vagy a szolgáltatás tárgyát képező dolgon,

2. a megjelölést hordozó áru eladásra való felkínálása, forgalomba hozatala, valamint forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartása, illetve szolgáltatás felajánlása vagy annak nyújtása a megjelölés alatt,

3. a megjelölést hordozó áruk behozatala vagy kivitele,

4. a megjelölés használata az üzleti iratokon, a hirdetésekben vagy a reklámozásban."

6 A védjegyek oltalmáról szóló 1970. évi törvény 33a. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Bárki kérheti az olyan lajstromozott védjegy törlését, amelyet legalább öt éve lajstromoztak Ausztriában, vagy amely a 2. cikk (2) bekezdése értelmében Ausztriában oltalmat élvez, amennyiben a jogosult vagy az ő hozzájárulásával harmadik személy az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát Ausztria területén a törlési kérelem benyújtásának napját megelőző öt évben elmulasztja (a törvény 10a. cikke), és a jogosult nem igazolja a használat elmaradását."

Az eljárás alapjául szolgáló tényállás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

7 A Maselli ruházati cikkek gyártásával és kereskedelmével foglalkozó vállalkozás. A cég az Osztrák Szabadalmi Hivatalnál lajstromba vett WELLNESS szóvédjegy jogosultja. A védjegyet a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás (a továbbiakban: Nizzai Megállapodás) osztályozása szerint a következő

áruk vonatkozásában lajstromozták: 16. osztály: folyóiratok, könyvek; 25. osztály: ruházati cikkek; 32. osztály: alkoholmentes italok (kivéve sörök).

8 A Maselli a ruházati cikkek árusítása körében a védjegyet olyan alkoholmentes ital megjelölésére használta, amelyet „WELLNESS-DRINK" címkéjű palackokban az eladott ruházati cikkek mellé ajándékként adott. Reklámanyagaiban az alperes utalt a WELLNESS védjeggyel jelölt ajándékokra.

9 A Maselli a védjegyet nem használta külön értékesített italok megjelölésére.

10 Az alkoholmentes italok kereskedelmével foglalkozó Silberquelle a használat elmulasztása miatt az említett védjegy törlését kérte a 32. osztály vonatkozásában.

11 Az Osztrák Szabadalmi Hivatal törlési osztálya 2006. november 7-i határozatában a védjegy használatának elmulasztása miatt törölte a védjegyet a Nizzai Megállapodás szerinti 32. osztály vonatkozásában. A Maselli ezen határozattal szemben fellebbezést nyújtott be az Oberster Patent- und Markensenathoz.

12 Ilyen körülmények között az Oberster Patent- und Markensenat úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„Úgy kell-e értelmezni [az irányelv] 10. cikkének (1) bekezdését és 12. cikkének (1) bekezdését, hogy valamely védjegyet ténylegesen használnak, ha azt a védjegyjo-

gosult részéről az általa árusított egyéb áruk (jelen esetben: ruházati cikkek) vásárlóinak az adásvételi szerződés megkötését követően ingyenesen juttatott árukkal (jelen esetben: alkoholmentes italokkal) kapcsolatban használják?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

13 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem attól eltérő esetre vonatkozik, mint amikor a védjegyjogosult emléktárgyak vagy egyéb származékos termékek formájában árusít vásárlásösztönzést célzó tárgyakat.

14 Ráadásul az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kiderül, hogy a Masellivel szemben indított törlési eljárás csupán a Nizzai Megállapodás szerinti 32. osztályra vonatkozik, amelybe a szóban forgó reklámtárgyak tartoznak. Ezen eljárás nem érinti tehát azokat a jogosultságokat, amelyek a Masellit mint az általa forgalmazott termékekre, vagyis az említett megállapodás 25. osztályába tartozó ruházati cikkekre vonatkozóan bejegyzett védjegy jogosultját illetik meg.

15 A fenti pontosításokból következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az irányelv 10. cikkének (1) bekezdését és 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amikor a védjegyjogosult a termékeit megvásárlók számára ingyen kínált tárgyakon helyezi el védjegyét, azon védjegyosztály vonatkozásában, amelybe e tárgyak tartoznak, tényleges védjegyhasználat valósul meg.

16 A Maselli és a cseh kormány szerint erre a kérdésre igenlő választ kell adni. A Silberquelle és az Európai Közösségek Bizottsága ezzel ellentétes álláspontot képvisel.

17 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az irányelv értelmében vett „tényleges használat” fogalma alatt olyan valós felhasználást kell érteni, amely megfelel a védjegy alapvető rendeletetésének, vagyis a fogyasztók vagy a végfelhasználók számára biztosítja az áruk vagy szolgáltatások eredetének azonosíthatóságát úgy, hogy ezen árut vagy szolgáltatást a máshonnan származó áruktól vagy szolgáltatásoktól összetéveszthetetlenül megkülönböztethessék (a C-40/01. sz. Ansul-ügyben 2003. március 11-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-2439. o.] 35. és 36. pontja, valamint a C-442/07. sz. Verein Radetzky-Orden ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-9223. o.] 13. pontja).

18 A védjegy „tényleges használatának” ezen fogalmából következik, hogy a védjegy oltalma, és azon jogkövetkezmények, amelyeket a lajstromozás tesz harmadik személyekkel szemben érvényesíthetővé, nem maradhatnak fenn, ha a védjegy elveszíti kereskedelmi létjogosultságát, amely abban áll, hogy a más vállalkozásoktól származó árukhoz vagy szolgáltatásokhoz képest a védjegyet képező megjelöléssel ellátott áruk vagy szolgáltatások számára piacot teremt vagy tart fenn (a fent hivatkozott Ansul-ügyben hozott ítélet 37. pontja és a fent hivatkozott Verein Radetzky-Orden ügyben hozott ítélet 14. pontja).

19 Ahogyan arra a Bizottság észrevételeiben, valamint a főtanácsnok indítványának 45. és 55. pontjában rámutatott, a lajstromozott védjegyek számára és a közöttük felmerülő ütközések lehetőségére tekintettel szükséges, hogy az áruk vagy szolgáltatások valamely osztályára vonatkozóan bejegyzett védjegyhez fűződő jogok fenntartására csak akkor legyen lehetőség, ha azt az ezen osztályba tartozó áruk vagy szolgáltatások piacán használják is.

20 Ahogyan azt a főtanácsnok indítványának 48. és 56. pontjában kifejtette, e feltétel nem teljesül, ha a reklámtárgyakat csupán azért adják, hogy ezzel más termékek vásárlását jutalmazzák, és azok eladását segítsék elő.

21 Ilyen esetben ugyanis e tárgyakat nem abból a célból forgalmazzák, hogy a velük azonos osztályba tartozó termékek piacára törjenek be. Ilyen körülmények között a védjegy használata e tárgyakon nem teremt piacot számukra, és arra sem szolgál, hogy a fogyasztók megkülönböztethessék őket más vállalkozásoktól származó termékektől.

22 A fenti megfontolásokra tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az irányelv 10. cikkének (1) bekezdését és 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amikor a védjegyjogosult a termékeit megvásárlók számára ingyen kínált tárgyakon helyezi el védjegyét, azon védjegyosztály vonatkozásában, amelybe e tárgyak tartoznak, nem valósul meg tényleges védjegyhasználat.

A költségekről

23 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv 10. cikkének (1) bekezdését és 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amikor a védjegyjogosult a termékeit megvásárlók számára ingyen kínált tárgyakon helyezi el védjegyét, azon védjegyosztály vonatkozásában, amelybe e tárgyak tartoznak, nem valósul meg tényleges védjegyhasználat.

Aláírások